

Το θέατρο στη Θεσσαλονίκη την περίοδο 1868-1913 (Στέλιος Κούκος)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Ο πολιτισμός και οι ποικίλες εκδηλώσεις του αποτελούν το απαύγασμα της ζωής ενός τόπου. Μέσα από τις εκφάνσεις αυτές μπορούμε να μελετήσουμε και ευρύτερα κοινωνιολογικά ή ακόμη και εθνολογικά θέματα, όπως την περίπτωση της πολυεθνικής Θεσσαλονίκης του τελευταίου τετάρτου του 19ου αιώνα μέχρι τον πρώτο χρόνο της απελευθέρωσης της.

Οι Τάμπαρλατζήδες (αντιθέση της εικόνας). Περιοδικό "Ελλάς", Πόλη 12 Ιουλίου 1912.

Εργάζονται, εμφανίζονται συχνά περι-
δύσαντες, ιταλικοί και γαλλικοί θίασοι
(ειννοεί και το καλό οδηροδρομικό δι-
κτυό της περιόδου), που παρουσιάζουν

πλήρη θεατρική πρακτική του 19ου αι. Η
γαλλική δραματική παραγωγή κερδίζει
έδαφος. Εκτός των ξένων έργων γίνε-
ται στροφή και στην πρωτότυπη ελληνική

Ευαγγέλια Παράκωνοβλου. Περιοδικό
«Η Φάνη», 15 Ιουνίου 1892.

κ. Βερναρδίνης. -Και περί Εινοπούλου
«Αν ηζούρω τι μου λώγετε. Τίγραφε τί-
ποτες».

Σεμειωτική θάση στις ηρωτικές των
θόδων αλλά και του κόνου κατέκον-
τα έργα του Δημητρίου Κορομηλά με
την καθοριστική του συνεισφορά στη
μεύση του και ενδύλου αλλά και τα

Μια καινούργια διάσταση λοιπόν της ζωής και του κόσμου της πόλης αποκαλύπτεται για μία ακόμη φορά μέσα από το πλούσιο και αστείρευτο αρχείο Γεωργίου Κωνσταντινίδη. Αυτή τη φορά ο συλλέκτης, ερευνητής, γνωστός σολίστας του πιάνου και δικηγόρος μας παρουσιάζει ιδιαίτερα γλαφυρά τη θεατρική ζωή της πόλης, η οποία όπως φαίνεται δεν ήταν καθόλου μονότονη, ούτε παρωχημένη, όπως μπορεί να πίστευε κανείς.

Πρωταγωνιστές σ' αυτό το θεατρικό... παιχνίδι είναι διάφοροι θίασοι εκ του εξωτερικού -συμπεριλαμβανομένης και της Αθήνας της ελεύθερης Ελλάδας- αλλά και τοπικοί, οι οποίοι ανεβάζουν στις σκηνές της πόλης ποικίλα έργα: δράματα, κωμειδύλλια, δραματικά ειδύλλια, κωμωδίες και φαρσοκωμωδίες, επιθεωρήσεις, όπερες, οπερέτες και άλλα...

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει και η αναφορά σε παραστάσεις δρόμου, κατά τις οποίες νεαροί Θεσσαλονικείς την περίοδο των καρναβαλιών υποδύονται αρχαίους Έλληνες, όπως ο Μέγας Αλέξανδρος, ο Λεωνίδας και ο Αχιλλέας, και στήνουν σε συνοικίες της πόλης σκηνές αρχαίων μαχών. (Προφανώς οι θεατρικές αυτές δραστηριότητες δεν ήταν άμοιρες εθνικού συμβολισμού, ενώ και κάποιες "ευεργετικές" -όπως χαρακτηρίζονταν τότε- παραστάσεις ενίσχυαν κοινοτικούς φιλανθρωπικούς σκοπούς αλλά και εθνικούς, όπως ο εν εξελίξει εκείνα τα χρόνια Μακεδονικός Αγώνας. Στο ίδιο πλαίσιο βεβαίως εντασσόταν και το ανέβασμα έργων με εθνικό περιεχόμενο).

Πέρα όμως από τα θεατρικά δρώμενα στο πάλκο και στον δρόμο, ξεχωριστό ενδιαφέρον παρουσιάζουν και τα ευρύτερα εθνολογικά και κοινωνιολογικά στοιχεία της Θεσσαλονίκης και ιδιαίτερα η θέση και ο ρόλος της ελληνικής κοινότητας στην καλλιτεχνική ζωή της ανάμεσα στις λοιπές εθνότητες. Άλλωστε ποιος μπορεί να αμφισβητήσει πως η πολιτισμική επικράτηση δεν σημαίνει και ευρύτερη επικράτηση σε διάφορους άλλους τομείς; Ως προς αυτό, φαίνεται πως η ελληνική κοινότητα της πόλης δεν τα πήγαινε καθόλου άσχημα.

Εκτεταμένη παρουσίαση για το θέμα αυτό συμπεριλαμβάνεται στο νέο τεύχος του περιοδικού "Αρχειακά Ανάλεκτα", τόμος 3, που εκδίδει το Σωματείο Φίλων του Κέντρου Ιστορίας και θα κυκλοφορήσει με την παρουσίασή του στη Λέσχη Αξιωματικών Φρουράς Θεσσαλονίκης την Πέμπτη 30 Ιουνίου, στις 20.00.